

Til KHMs styre
Fra Museumsdirektøren

Møtedato: 12.04.2019
Notatdato: 01.04.2019
Sak: Orienteringssak Bi

Presentasjon av KHMs satsing mot EUs rammeprogram med særlig vekt på MSCA-IF og ERC

Dette saksdokumentet følger opp rapportering til KHMs styre på arbeid med organisasjonens satsing mot EUs rammeprogram Horisont 2020, og videreføring av dette mot lansering av neste rammeprogram, Horisont Europa, hvor de første utlysningene forventes primo 2021.

Dokumentet presenterer sakens bakgrunn i form av henvisninger til strategiske mål og årsplan på UiO og KHM-nivå, og tidligere saksframlegg for styret. Videre presenteres kort KHMs søknadsaktivitet og måloppnåelse på feltet pr d.d.. Saksdokumentets hovedfokus er presentasjon av arbeidet med Marie Skłodowska-Curie Actions – Individual Fellowships (MSCA-IF) og European Research Council (ERC)-satsingene ved KHM.

Satsingen slik den foreligger har to hovedmål:

- 1) Organisasjonslæring for KHMs forskere og administrative støtteapparat, og
- 2) Vellykkede søknader som får gjennomslag i EU-systemet.

Bakgrunn

Saken har sin forankring i KHMs hovedprioriteringer i årsplan for perioden 2019-2021, strategisk sak/ tema 2: «Strategisk forskningsutvikling - EU-prosjekter, Horisont 2020 med særlig vekt på MSCA og ERC, samt Horisont Europa.».

UiOs årsplan refereres i KHMs årsplan del A, tiltak 3, under andre deltema «Grensesprengende forskning». Her legges vekt på bedre uttelling i EUs rammeprogram generelt og med særlig vekt på ERC-programmet. Forventede resultater spesifiseres for 2019 (kvalitet i støtteapparatet for prosjekter i driftsfasen, insentiver for koordinatorprosjekter, kompetansebygging, MSCA-rekruttering) og 2021 (kvalitetsheving gjennom deltagelse i EU-prosjekter). KHM har i sin spesifisering (Del A, aktivitet 3) konkretisert sin satsing her gjennom følgende formulering:

Styrke museets arbeid med EU-søknader, særlig rettet mot ERC og MSCA.

Prosjektutviklerkompetanse, samarbeidskompetanse og målrettet forskerstøtte er redskapene KHM særlig arbeider med for å realisere dette (jf. del B tiltak 1).

Det er som nevnt over særlig satsingen mot ERC og MSCA-IF som er gjenstand for oppmerksomhet i dette dokumentet. Prosjektutviklerkompetanse, samarbeidskompetanse og målrettet forskerstøtte er elementer i disse satsingene. Disse fokusområdene har vært gjenstand for eksplisitt diskusjon i tidligere presenterte styresaker, det henvises her særlig til styresak S-10/18, *Strategisk forskningsutvikling - EU-prosjekter, Horisont 2020 og HUMEVAL - plan for prosjektutvikling og prosjektstøtte, oppfølging av strategisk tema nr. 2.*

KHMs søknadsarbeid og måloppnåelse i EUs rammeprogram pr d.d.

Tidligere rapportering på dette til KHMs styre ligger i styresak S-10/18, *Strategisk forskningsutvikling - EU-prosjekter, Horisont 2020 og HUMEVAL - plan for prosjektutvikling og prosjektstøtte, oppfølging av strategisk tema nr. 2*, med oppdatering i S-30/18, *Særlig satsing på internasjonalisering i forskning ved KHM*. Det følgende er en kort oppsummering av aktivitet i 2018 og aktivitet hittil i 2019.

KHM var i 2018 involvert i syv søknader rettet mot EU/Horisont2020. To av disse, ARIADNEplus og COST-action SEADDA, fikk tilslag. KHM er partner i begge. Av de resterende var én en ERC-søknad og én en MSCA-IF. Søknadsarbeidet fordeler seg i H2020-landskapet som følger:

Pilar 1; Fremragende forskning:

- ERC med KHM som vertsinstitusjon: én CoG-søknad levert, gikk ikke videre til intervju.
- MSCA-IF: én søknad fra kandidat ved KHM med vertsinstitusjon i Irland.
- INFRASTRUCTURE: KHM er partner i prosjektet ARIADNEplus som i 2018 fikk tilslag fra EU. KHM er partner i én ytterligere søknad relatert til arkeologiske data og open science.

Pilar 2; Konkurransedyktig næringsliv:

- Én søknad med KHM som koordinator, én søknad hvor KHM er partner, begge med utgangspunkt i Saving Oseberg-miljøet ved KHM, sendt i 2018.

KHM er også deltager i en COST-action søknad som fikk tilslag.

Hittil i 2019 er KHM vertskap for en ERC CoG-søknad som nå er inne til vurdering. KHM er også partner i en ytterligere søknad innenfor Pilar 1's infrastruktursatsing med søknadsfrist i disse dager.

KHMs særlige satsing innenfor rammeprogrammets Pilar 1: Fremragende forskning

KHM jobber med utgangspunkt i forskningsledelsen og det forskningsadministrative støtteapparatet systematisk med kompetansegrunnlaget i organisasjonen for å motivere og legge til rette for søknadsaktivitet mot EU-systemet. Innsatsen prioriterer på nåværende tidspunkt klart pre-grantfasen. En satsing som også inkluderer styrking av kompetanse på post-grant feltet vil følge utviklingen i prosjektporteføljen i inneværende planperiode fortløpende og trekke på erfaringsbasisen ved UiO.

Særlig fokus for prosjektutviklings- og kompetansehevingstiltak i organisasjonen ligger i 2019 på Horisont 2020's programmer innenfor pilar 1: Fremragende forskning. Denne inkluderer Marie S. Curie actions, ERC-programmet og EUs satsing mot forskningsinfrastruktur. KHM har særlige satsinger på alle tre felter.

Spesielt for ERC og MSCA er at prosjekter i begge programmer defineres nedenfra og opp. Forsker/søker står dermed fritt til å definere tema og fokus for sitt prosjekt. Som del av pilar 1, fremragende

forskning, legges det særlig vekt på eksellens i evalueringskriteriene. Begge programmer legger også særlig vekt på karriereutvikling.

Mens infrastruktur-programmet har samme tydelige fokus på eksellens er det her europeiske veikart for forskningsinfrastruktur som styrer planlegging og prioritering av satsinger. Samarbeid og helhetlig fokus på utvikling av europeiske ressurser på feltet veier tungt.

Marie Skłodowska-Curie Actions – Individual Fellowships (MSCA-IF)

Marie Curie-programmet er Horisont 2020's program særlig rettet mot mobilitet og karriereutvikling. Fokus er erfaringsutveksling og karrierebygging for forskere og andre som jobber opp mot feltet, med mål om å styrke europeisk kompetanse og konkurransevne helhetlig sett, og individuelle forskerkarrierer helt konkret. MSCA-IF benyttes ofte av forskere på post-docnivå som instrument for å styrke egen kompetanse og karriere. Søknadsfrist 2019 vil være i september.

For KHM som vertsinstitusjon gir MSCA-IFprogrammet mulighet til å rekruttere fremragende unge forskere fra utenfor Norge til toårige opphold ved KHM, med lønn og driftsmidler finansiert gjennom EU-systemet. Gevinsten her ligger i internasjonalisering, nettverk, styrking av lokale forskergrupper og forskningsmiljøet generelt og selvfølgelig i det finansielle.

Arbeidet ved KHM handler nå om å identifisere relevante kandidater og tilrettelegge for den oppfølgingen KHM ønsker å tilby disse i arbeidet med prosjektutforming.

Strategier for å identifisere relevante kandidater som i samarbeid med veileder/ mentor ved KHM kan søke om et MSCA-IFstipend med KHM som vertsinstitusjon testes ved KHM i år. Nettside, sosiale medier og nettverk benyttes aktivt. Målet er å identifisere i hvilke sammenhenger de ulike tilnærmingene har effekt, og også hvordan de kan være komplementære. Forskeres og forskergruppens nettverk framstår i første omgang som en effektiv rekrutteringsarena.

UiO arrangerer fra og med 2019 ikke lengre felles sentralt organisert kursing for MSCA-IFkandidater. KHM har derfor valgt å samarbeide med SV, TF, Juss og UV om å utarbeide og arrangere en slik kurs-pakke for enhetenes kandidater. Kurset vil gå over 3 dager fra tirsdag 23. til torsdag 25. april, og inkludere bidrag fra NFR (NCP) og UiO (suksessfulle kandidater og evaluatorene). Konsulentfirmaet som har støttet dette arbeidet ved UiO over tid, Yellow Research, vil ha ansvar for programmet på dag 2. Dag 3 arrangeres lokalt ved enhetene med fokus på diskusjon mellom veileder, kandidat og lokal forskerstøtte om de enkelte prosjektene.

Lignende opplegg har etter hvert blitt standard ved en rekke europeiske forskningsuniversiteter og inngår nå i beste praksis-beskrivelser generelt.

European Research Council (ERC)

ERCs frie forskningsmidler betraktes som et svært vellykket element i EUs rammeprogram, og planlegges videreført inn i Horisont Europa uten store endringer. Grunntanken med ERC-stipend er at en fremragende forsker med et grensesprengende prosjekt får finansiering til å fordype seg i dette over fem år. Stipendet inkluderer finansiering til gruppen vedkommende ønsker å bygge opp rundt prosjektet. ERC-stipendene tilpasses forskere i ulike stadier i karrieren: Starting grant (StG), Consolidator grant (CoG), og Advanced grant (AdG). KHM s forskere og tilknyttede forskere har de siste to årene utarbeidet to CoGs, en til fristen i 2018 og en til 2019-fristen. I 2019 ønsker KHM i tillegg å satse tungt på StG fram mot fristen i oktober.

For å teste ut og legge til rette for bedre og mer systematisk støtte i søkefasen, og samtidig maksimere institusjonslæringen rundt denne type søknader er det opprettet en søkegruppe ved KHM. Gruppen samler et knippe kandidater (4 personer) som jobber med prosjekter til StG 2019. Gruppen har vært i arbeid siden oktober 2018. Som grunnlag for arbeidet ligger beste praksis fra andre fakulteter og institusjoner og tilbakemeldinger fra tidligere ERC-søkere på hva slags tilbud de har funnet relevant. Gruppens arbeid kombineres med UiOs og NFRs tilbud om kursing og støtte til søkere.

Særlig vekt er lagt på idéutvikling over tid, erfaringsinnhenting, kollegaveiledning i gruppa, tidlig avklaring av evt formelle problemstillinger knyttet til regelverk osv, og en god balanse mellom kompetanseutvikling lokalt ved KHM og innhenting av relevante ressurser utenfra.

Infrastruktur

KHMs infrastrukturesatsing mot EU-systemet handler om involvering i europeiske nettverk og bygging av samarbeid over tid. Arbeidet har vært særlig rettet mot e-infrastruktur, med medlemskap i ARIADNE-prosjekter i flere generasjoner (KHM er partner i ARIADNEplus som fikk finansiering i rammeprogrammet i fjor og nå er i gang) og tilknyttede COST-actionprosjekt samt et ytterligere prosjekt som nå er i søknadsfasen.

Det arbeides nå aktivt også med en annen inngang til infrastrukturfeltet ved KHM, sentrert rundt videreføring av Saving Oseberg-laboratoriet. Målet er å etablere et sterkt senter for forskningsinfrastruktur innen naturvitenskapelige analyser, dokumentasjon, teknologi og digitale data på kulturarvsfeltet, tilknyttet europeiske nettverk og samarbeidsprosjekter. Involvering i europeisk arbeid med E-RIHS, European Research Infrastructure for Heritage Science, er derfor sentralt. E-RIHS er et europeisk nettverk som jobber mot formalisering i EU-systemet for forskningsinfrastruktur. ARIADNE er en del av bakteppet her. Videre er IPERION-CH en parallell satsing med søknad som ferdigstilles til frist i disse dager. KHM er partner i søknaden.

Oppsummering og vegen mot Horisont Europa

Det forventes endringer i utformingen av EUs rammeprogram 9, Horisont Europa, sammenlignet med nåværende rammeprogram H2020. Disse handler om opprettelsen av et Europeisk innovasjonsråd med mønster fra det svært vellykkede ERC, og forming av Pilaren for styrt forskning (i H2020 pilar 3) til å konsentrere seg om missions, altså store samfunnsutfordringer som skal løses gjennom forskningsinnsats i programmet. Stor spenning knyter seg fortsatt til hvordan dette skal fungere i praksis.

Når det gjelder pilar 1, de forskerdrevne prosjektene med særlig blick for eksellens, er endringene forespeilet å være mer begrensede. Pilaren kalles nå «Åpen forskning» for å videre understreke EUs fokus på dette feltet. Alt tyder på at programmene for ERC, MSCA og infrastruktur videreføres i form som i stor grad ligner på dagens.

KHMs satsing mot EU-systemet hviler, som nevnt innledningsvis, på mål om organisasjonslæring og gjennomslag. Det er vesentlig at helhetlig forankring av arbeid og prosjektutvikling ivaretas slik at KHM bredt, og på lang sikt, har mest mulig glede av arbeidet som investeres her. Det er også avgjørende at nettverk aktiveres på alle nivåer, både på forskersiden og i administrativ

sammenheng, slik at mest mulig kunnskap og kompetanse om gode strategier i arbeidet hentes til enheten og kan komme søknadsaktiviteten og prosjektutviklingen til gode. Skillet som i rapporteringssammenheng strekkes opp mellom nasjonal og europeisk eksternfinansiering blir også, med utgangspunkt i senere tids signaler fra Norges Forskningsråd, av mer begrenset relevans. Det ligger dermed stor overføringsverdi i grenseflatene mot NFR og andre mulige finansiører.

Evaluering av årets innsats vil være relevant i to sammenhenger. For det første er institusjonslæringen sentral, og erfaringene vi gjør oss med prosessen og med de ulike ressursene vi spiller på blir avgjørende med tanke på hvordan slikt arbeid best kan videreføres. For det andre vil tilbakemeldingene på søknader mht sterke og svakere sider bli avgjørende for hvordan opplegget kan spisses og gjøres mer gjennomslagskraftig.

Forslag til konklusjon:

Styret tar saken til etterretning.